

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. DR. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II.
VÁCL. NÁM. 28. — PŘEDPLATNĚ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 Kč

ROČNÍK IX.

V PRAZE, V PROSINCI 1927.

ČÍSLO 10.

Notář Dr. Liska:

Jak bude notář vykonávat za nynějšího jazykového práva svoji činnost v § 1. not. řádu jemu vyhrazenou po stránce jazykové?

(Dokončení.)

Kdyby se podle první alternativy přílohy podání měly považovati za součást podání, pak musely by býti sepsány v případech § 1 jaz. zák. pouze v jazyku podání, to jest v jazyku státním, a nebylo by podle čl. 4. a 6. jaz. prov. nař. přípustno k podání připojiti přílohy v jiném jazyku sepsané ani tehdy, když by byly opatřeny ověřeným překladem do jazyka státního.

Nebylo by v těchto případech vůbec možno jako přílohy použiti listin vyhotovených v jiném než státním jazyku, třebaž by byly sepsány již před účinností jazykového zákona.

Z těchto důvodů byla jazyková otázka příloh upravena čl. 7. a 20. jaz. prov. nařízením.

Podle čl. 7. jaz. prov. nařízení musí plné moci a jiné přílohy not. listin býti předloženy buď ve státním jazyku aneb s připojeným ověřeným překladem do státního jazyka.

Pouze tehdy, jsou-li přílohy sepsány v jazyku menšiny, která aspoň v jednom soudním okrese sborového soudu II. stolice, v jehož obvodu notář má své sídlo, jako jazyková menšina podle čl. 15. jaz. prov. nař. jest zastoupena, a byly-li zároveň zřízeny před 6. březnem 1925, mohou býti not. listině připojeny bez ověřeného překladu do státního jazyka.

Notář, jemuž taková příloha není plně srozumitelná, může žádati, aby byla opatřena ověřeným překladem do státního jazyka.

Ježto podle odst. 3. čl. 7. jaz. prov. nař. zápis do veřejných knih, rejstříků a operátů pozemkového katastru může býti povolen jen podle listin sepsaných ve státním jazyku anebo podle listin, jejichž ověřený překlad v tomto jazyku byl připojen, bude opatrně, když k not. spisu, podle něhož takový zápis se má státi, bude hned připojen k příloze v jiném než státním jazyku sepsané, ověřený překlad do jazyka státního.

Nutné to však není a neměl by notář právo na tom trvati, neboť překlad přílohy mohl by se přiložiti až k žádosti za zmíněný zápis.

Kdyby strany aneb některá z nich neznaly jazyka státního, v němž by not. spis za použití předpisů §§ 63 a 64 n. ř. byl sdělán a strany podle § 69 n. ř. žádaly,

aby jim příloha not. spisu ve státním jazyku sepsaná byla přečtena, pak dá notář listinu tu podle § 64 n. ř. tlumočnickem straně přeložiti aneb ji podle § 63 n. ř. sám přetlumočí a uvede v not. spise, že se tak stalo.

Podle čl. 20. prov. jaz. nař. lze plné moci a jiné přílohy k not. listinám přiložiti i v jazyku menšiny, která byla v čas sepsání not. listiny v obvodu sborového soudu II. stolice, v jehož obvodu nalézá se notářovo sídlo a to bez časového omezení a bez ověřeného překladu do jazyka státního.

Ohledně plných mocí a jiných příloh sepsaných v jiném jazyku než příslušné menšiny, bude třeba rozlišovati:

a) byly-li sepsány v jiném než podle čl. 20. prov. nař. příslušném menšinovém jazyku, avšak v jazyku menšiny, která jest aspoň v jednom soudním okrese obvodu sborového soudu II. stolice, v němž notář má své sídlo; v případě tom netřeba překladu do státního jazyka, byla-li příloha zřízena před 6. březnem 1925 a platí zde všechno, co jsem shora řekl ohledně čl. 11. prov. nař.,

b) jedná-li se o jiný menšinový jazyk aneb o jazyk cizí, jest vždy třeba ověřeného překladu do státního jazyka.

Ustanovení čl. 7. a 20. jaz. prov. nař. neplatí však pouze ohledně příloh, nýbrž ohledně všech listin a spisů, jež mají sloužiti jako přílohy, doklady, k důkazu nebo k jiným úředním účelům.

Podle přesného znění těchto článků vztahovaly by se předpisy jejich též na listiny předložené k vidimaci, k potvrzení správnosti překladu, k legalisaci, k potvrzení, že listina byla předložena, na směnky, šeky a kupcecké papíry předložené k protestu a na poslední pořízení pořizovatelem notáři podle § 70 not. ř. a § 587 o. o. z. odevzdané.

Z povahy těchto not. úředních úkonů jest však patrné, že při úkonech těch ustanovení čl. 7. a 20. jaz. prov. nař. užití se nedá, neboť jinak by bylo třeba, aby listina německým jazykem sepsaná a notáři k překladu do českého jazyka předložená notáři byla předložena již s ověřeným překladem do češtiny.

B. Not. protokoly o posledních pořízeních.

(§§ 70—75 not. ř.)

Dalším druhem veřejných not. listin odlišným od not. spisu a notářských osvědčení a protokolů při

osvědčeníh těch sepsaných, jsou podle not. řádu not. protokoly o posledních pořízeních, bylo-li při jejich sepsování šetřeno nejen všeobecných předpisů hlavy IV. not. řádu a zvláštních náležitostí §§ 72 a 73 not. řádu, nýbrž i předpisů §§ 569, 587 až 591 a 594 až 596 o. o. z. (§ 70 not. ř.).

Podle § 73 not. ř. sluší jak o ústním posledním pořízením před notářem a svědky učiněném, tak i o písemném pořízením notáři odevzdaném sepsati protokol a šetřiti přítomn ustavením § 68 not. ř.

I tento protokol musí — tak jako not. spis — obsahovati veškeré náležitosti v § 68 not. ř. uvedené, tedy vedle jeho obsahu též úvod obsahující všeobecná ustanovení v § 68 lit. a) až d) uvedená, pak zakončení (§ 68 lit. f) s podpisy účastníků, svědků, důvěrníků, nebo tlumočnicka a konečně notářův podpis s jeho úřední pečeti.

Od not. spisů liší se not. protokol o posledním pořízením nadpisem (protokol, zápis), pak obsahem jednání a konečně tím, že z těchto not. protokolů nevydávají se snímky.

Předmětem takového protokolu jest pouze poslední pořízením účastníkov a to

a) buď již napsané, jež závětece odevzdá notáři, aby nabylo moci veřejné listiny (§ 587 o. o. z.) aneb

b) před notářem ústně zřízené (§ 588 o. o. z.)

O posledním pořízením lze též sepsati not. spis (§ 67 not. ř.), avšak pouze o písemném (allografním) posledním pořízením a o dědické smlouvě, o nichž not. protokol sepsati nelze; za to nelze o ústním posledním pořízením sepsati not. spis, nýbrž pouze not. protokol.

Vzhledem k tomu, že podle §§ 72 a 73 not. ř. i při not. protokolech o posledních pořízeních třeba zachovávat předpisů daných v §§ 59 a 64 a 68 not. ř. o not. spisech, platí v těchto směrech i o těchto not. protokolech vše to, co jsem shora uvedl, o not. spisech; i not. protokol obsahuje vedle nadpisu »protokol« tři části: úvod, obsah jednání a zakončení, jež tvoří jeden celek; všechny tyto tři části not. protokolu musí býti závěteci přečteny, jím schváleny a podepsány. Všechny tyto tři části not. protokolu musí býti sepsány pouze v jednom jazyku a to z pravidla v jazyku, jemuž závětece rozumí.

Nezná-li závětece jazyka, v němž protokol se sepisuje, pak třeba podle § 72 not. ř. zachováti předpisy §§ 63 a 64 not. ř.

Ježto § 62 not. ř. jazykovým zákonem byl zrušen, nesmí not. protokol o posledním pořízením býti sepsán v cizím jazyku, i kdyby byl notář tlumočnickem jazyka toho.

Při sepsování not. protokolů o posledním pořízením hluchého a němého, po případě hluchoněmého třeba dbáti předpisů §§ 60 a 61 not. ř.

Po stránce jazykové platí i při not. protokolech sepsaných o posledních pořízeních ohledně »podání« a »projednávání« totéž, co bylo řečeno o not. spisech.

Pokud se týče sepsování těchto protokolů, bude třeba se rozhodnouti, máme-li tyto protokoly považovati za »zápisy« podle čl. 1., 9. a 24. prov. nařiz. aneb za »vyřízené podání«.

Povaha i forma těchto protokolů nasvědčovaly by tomu, že je třeba považovati je spíše za »zápisy« než za »vyřízené podání«, zejména též z toho důvodu, že

se účastníkům nevydávají, nýbrž ve spisech notářových uschovávají.

Vzhledem k tomu však, že z těchto protokolů se snímky nevydávají a že sepsáním a uložením not. protokolu o posledním pořízením, věc jest vyřízena, mohly by se i tyto protokoly pokládati za »vyřízené podání« ve smyslu jazykového zákona.

Ať již považujeme tyto not. protokoly za »zápis« či za »vyřízené podání«, musí býti sepsány, nebude-li podmínek odst. 2. § 2 jaz. zák., pouze jazykem státním a to po případě za použití předpisů §§ 63 a 64 not. ř. a jen tam, kde by to nebylo možno, zejména v případech §§ 60 a 61 not. ř., bylo by takový protokol celý sepsati menšinovým jazykem závětecovým.

Za podmínek odst. 2. § 2 jaz. zák. a hlavy III. prov. nař. bylo by podle předpisů jazykového práva not. protokol o posledním pořízením sepsati:

a) jako »zápis« podle čl. 24. prov. nař. pokud se týče nadpisu, úvodu a zakončení jazykem státním a pokud se týče obsahu posledního pořízením menšinovým jazykem závětecovým, pokud by nežádal, aby obsah ten byl sepsán i jazykem státním,

b) jako »vyřízené podání« jak v jazyku státním, tak i v menšinovém jazyku závětecově.

Jak to, tak i ono považují podle předpisů not. řádu za nepřipustné.

Bylo by tedy not. protokol o posledním pořízením sepsati:

I. Nebudou-li dány podmínky odst. 2. § 2 jaz. zákona:

a) zásadně pouze jazykem státním a to kdyby závětece jazyka státního neznal, za použití §§ 63 a 64 not. ř. (§ 72 not. ř.) a

b) výjimečně jazykem menšinovým, kdyby totiž nebylo možno použití předpisů §§ 63 a 64 not. ř., jakož i v případech §§ 60 a 61 not. řádu, když závětece jazyka státního nezná.

II. Za podmínek odst. 2. § 2 jaz. zák. a hlavy III. prov. nařízení menšinovým jazykem závětecovým.

C. Osvědčování skutečností a prohlášení.

(§§ 76—90 not. ř.)

Dalším druhem veřejných not. listin v § 2 not. ř. vzpomenutých jsou notářská osvědčení v § 76 not. ř. uvedená a not. protokoly při těchto osvědčeníh sepsané, bylo-li při jejich sepsování a vydávání šetřeno, co pro to které z osvědčeníh těch v §§ 77 až 90 not. ř. jest nařízeno. (§ 76 not. ř.)

Při osvědčeníh částky III. hlavy V. not. ř. bude třeba rozlišovati:

1. osvědčení, jež se vydávají aniž by bylo třeba dříve sepsati protokol a

2. osvědčení, při nichž o obsahu osvědčení musí býti sepsán protokol.

Mezi osvědčeníh prvnější patří

a) ověřování opisů listin (§ 77 not. ř.),

b) ověřování překladů (§ 78 not. ř.) a

c) protesty směnek, šeků a kupeckých papírů (§ 89 not. ř.).

Při ostatních osvědčeníh (§§ 79, 80, 81, 83, 87, a 88 not. ř. musí dříve býti sepsán protokol.

Jaký obsah to které osvědčení musí míti a co obsahovati musí protokol, jest uvedeno při tom kterém osvědčeníh.

Jak jsem již při not. spisech uvedl, neplatí předpisy částky I. a II. hlavy V. dané pro not. spisy a pro not. protokoly o posledních pořízeních při osvědčeních a protokolech při nich sepsovaných a zejména neplatí při nich ustanovení §§ 59 až 68 not. ř.

Všeobecné předpisy hlavy IV. not. ř., dané pro veřejné not. listiny, platí samozřejmě i pro osvědčení a protokoly při nich sepsané, nemá však nezachování předpisů těch až na §§ 31 až 33 not. ř. za následek ztrátu moci veřejné listiny.

Na rozdíl od not. spisů a not. protokolů o posledních pořízeních nebude mít not. protokol sepsaný při not. osvědčení a not. osvědčení samo na základě protokolu toho vydané moci veřejné listiny pouze tehdy, když při sepsování a vydávání jich byly porušeny předpisy §§ 31 až 33 not. ř., aneb když nebylo při nich šetřeno předpisů pro to které z nich daných v §§ 77 až 90 not. ř.

Co ten který protokol při not. osvědčeních sepsaný musí obsahovati, jest uvedeno v §§ 82, 83, 85, 87 a 88 not. ř.

Z těchto §§ plyne, že každý ze zmíněných protokolů musí obsahovati, nemá-li protokol ten a osvědčení na základě jeho vydané, pozbýti moci veřejné listiny:

- a) místo, rok, měsíc a den jednání,
- b) jméno a příjmení účastníků a přibraných snad svědků,
- c) potvrzení ohledně totožnosti účastníků, které jest obligatorní pouze při legalisaci (§ 79 not. ř.) a při osvědčení, že někdo žije (§ 81 not. ř.),
- b) obsah jednání,
- e) podpis účastníků a přibraných snad svědků a
- f) podpis notářův s jeho pečeti.

Za to není při žádném z hořejších protokolů předepsáno, aby protokol byl účastníkům přečten, aby na konci bylo uvedeno — tak jak se to v § 68 lit. f) not. ř. při not. spisech vyžaduje — že protokol byl účastníkům přečten, aneb že a jakým způsobem přečtení protokolu bylo nahrazeno a že protokol od účastníků byl schválen.

Z toho plyne, že not. protokol sepsaný podle předpisů částky III. hl. V. not. ř. neztrácí moci veřejné listiny, nebyl-li účastníkům přečten a od nich výslovně schválen.

Co se stránky jazykové týče, tu obsahuje not. řád ohledně osvědčení ustanovení pouze v § 90 podle něhož notář, který jest oprávněn sepsati not. spis jazykem cizím, v jazyku tom smí vydávati i osvědčení.

Tento § byl jazykovým zákonem zrušen. V cizím jazyku nesmí proto notář vydávati osvědčení, ani když byl ustanoven tlumočnickem tohoto cizího jazyka.

Před účinností jazykového zákona směl notář podle § 43 not. ř. sepsati osvědčení a samozřejmě i předcházející protokol v některém v zemi obvyklém jazyku, a to, jak jsem již nahoře tvrdil, pouze v jednom z jazyků těch, a to pouze v jazyku, jemuž účastníci rozumějí.

Ježto ustanovení §§ 60, 61, 63 a 64 not. ř. nebylo rozšířeno i na not. osvědčení a protokoly při nich sepsané zůstávají not. osvědčení a protokoly při nich sepsané veřejnými listinami i tehdy, když účastníkům nebyly přečteny, když byly sepsány ve více jazycích a to i v takových, jímž účastníci nerozumějí.

Tím částečně opravuji svůj uzávěr obsažený na straně 42. letošního ročníku »Českého práva« o jazyku

not. protokolů uvedených v částce III. a V. hlavy V. not. ř.

Při řešení otázky v jakém jazyku budeme sepsovati not. protokoly a not. osvědčení podle částky III. hl. V. not. ř. uplatníme předpisy jazykového zákona a jeho prov. nařízení jak o »podání, tak i o »projednávání« a »vyřízení podání«.

Každé z not. osvědčení smí notář vydati pouze na žádost účastníků. Tato žádost (podání) bude při všech osvědčeních vyjma osvědčení podle § 83 not. ř. ústním podáním, pouze v případě § 83 not. ř. smí účastník žádati za osvědčení též písemně aneb telegraficky (§ 86 not. ř.).

Své podání musí účastník učiniti zpravidla podle § 1 jaz. zák. jazykem státním, při čemž bude notář za podmínek v čl. 8. prov. nař. uvedených oprávněn s účastníkem jednati v jeho menšinovém jazyku; výjimečně smí účastník podle odst. 2. § 2 jaz. zák. své podání učiniti svým menšinovým jazykem.

Podle čl. 4. a 19. prov. nař. muselo by písemné podání učiněné účastníkem v nepřipustném jazyku notářem býti buď navráceno k opravě formální vady aneb odmítnuto, ježto se nehodí, aby o něm bylo po zákonu jednáno.

Jak jsem již ve svém shora vzpomenutém pojednání »Jazykový zákon a notářstvo« uvedl¹⁾ rovnalo by se takové vrácení podání účastníku, zejména při podáních vázaných lhůtou, a při podáních, jimž zákon přiznává jisté pořadí, přímému odmítnutí úředního úkonu, neboť notář nemůže žadateli udělit lhůtu k opětovnému předložení opraveného podání s právním účinkem proti osobám třetím.

A takové odmítnutí úředního úkonu notářem odporuje předpisu § 35 not. ř.

O projednávání platí celkem to, co bylo řečeno při not. spisech a not. protokolech o posledních pořízeních.

Pokud je třeba sepsati protokol, aby na základě něho mohlo býti vydáno not. osvědčení, bude třeba zkomatit, jakou povahu protokol ten má, zda-li jej můžeme pokládati za »protokolární podání« ve smyslu čl. 22. prov. nař. aneb za »zápis« ve smyslu čl. 1., 9. a 24. prov. nař.

Dr. Hugo Patsch:

Reasumace daní a změna východiskové bilance.

(Dokončení.)

B. Předpis nevešel ještě v moc práva a strana žádá za reasumaci předpisu rekursem na základě nově schválené bilance.

Nutno vyhověti za týchž předpokladů.

Ani v prvním ani v druhém případě není potřebí průkazu okolností nově na jevo vyšlých.

C. Předpis vešel v moc práva.

Reasumaci jest povoliti:

a) jestliže dodatečná oprava stala se z důvodů materiálních, t. j. byla-li vyvolána okolnostmi nově na jevo vyšlými, které poplatníku bez jeho viny známy nebyly. Právní omyl sám o sobě nedostačuje;

¹⁾ Na straně 36. ročníku VIII. Českého práva.